

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Április' 10-dikén, 1821.

Francia Ország.

Lyon és Grenoble városaikban lázadást akartak csinálni a' békételenek a' mult hónap' 20-dikán, a' melyről eleintén nagyon zürzavaros tudósításokat közlöttek Olvasóikkal a' közönséges levelek: hanem már, a' dolognak tellyes elcsendesedése után, nyilvánosságosabban irnak annak mivolta felől. A' Journal-de-l'Isere, a' melly Grenobleben irattatik 's nyomtattatik, külömbkülömb Aktákat bocsátott Márcz. 22-dikén a' közönség' elejébe az ott történt zendülésre nézve, mellyek közzül itt következnek némeltyek: —

Maga a' Grenoblei Préfektus illy tudósítást tett Márcz. 21-dikén az alatta lévő Polgármesterekhez: — „Tegnap reggeli 8 órakor olly hírt terjesztettek-el itt, hogy Párisban Revolúció ütött volna ki, melynek következésében a' Király a' koronát letette volna. Ennek hallására azonnal több száz emberek todultak össze a' Sant-André piaczára, kik onnét, illy kiáltozással: Éljen a' Constitúció! a' Préfektúra' palotája' elejébe tolakodtak. Ketten ezen emberek közzül előmbe hoztatván, úgy nyilatkoztatták ki magokat, hogy ők és az ő társaik csak azért gyülekeztek volna össze a' piaczon, hogy azon dolgok felől a' mik Párisban történtek, bizonyost hallhassanak. Én őket egészen bizonyossá tettem affelől, hogy azon hirekben, a' mellyek Párisból elterjedtek,

legkissebb valóság sincs, 's olly intéssel bocsátottam-el őket magamtól, hogy csendességgel mennyenek vissza honnyokba. —

„Mihellyest ezen nyúghatatlan emberek a' Préfektúra' palotájából eltávoztak, azonnal három színű pántlikacsukrot tettek-fel, 's az uczákon három színű zászlókkal nyargaltak le és fel, 's ezen kiáltozás mellett: Éljen a' Constitúció! ez is hallattatott: Vesszer-el a' Charta! (így nevezik közönségesen a' most fennálló Constitúciót). A' General-Lieutenant Ur 's az egyéb polgári karok' iparkodása és az örző katonaság' hűsége elégségesek valának a' csendesség' helyreállittatására, a' melly csak néhány, esmeretes emberek által zavartatott vala meg, kik magokat a' Csavargókkal (Vagabundusokkal) 's a' szédelgő fejű ifjakkal egygyesítették vala. —

„A' várost ostromoltatási állapotban lenni kellett hirdettetnünk, 's délre a' csendesség, minekutánna minden szükséges eszközök elévétettettek, tellyesen helyreállittatott. Az összeesküvés' gerjesztői elfogattattak, 's az ellenek indítottó pernek előelintézéséhez a' Birák már hozzáfogtak.“

A' Grenobleben lakó Osztályos, vezér General-Lieutenant Bátor Pamphile Lacroix, illy Proklamációt bocsátott közre a' zendülés' napján: — Grenoblei lakosok! Midőn én a' 7-dik Katonaiosztályon 's a' ti városokon való fő kormá-

nyozást által vettem, a' vala legszorgatóbb gondom, hogy Grenobelt 's ezen egész Departamentet úgy rajzoljam-le, mint a' hol a' Király és a' Haza eránt engedelmesség és alattvalói ragaszkodás uralkodnának. Az esztelen emberek meggyalázták a' Király előtt tett erőssítéseimet. Kéntelen valék várostokat ostromlási állapotban lenni hirdettetni, hogy az abban támodott felzendülés' következéseit elhárithassam. A' jó polgárok ezen eszköznek elévétettetésében nem szemlélnék egyebet, hanem csak a' Király' hatalma' fenntartására szolgáló erőnek concentráltatását 's a' közönséges csendességnek zálogát. Ehezképpest a' következőket parancsolom: —

„1) Grenoble városa ostromlási állapotban lenni hirdettetik. Mától fogvást itt minden parancsolatok a' Katonai tiszti kartól adattatnak-ki. — 2) A' lakosoknak nem szabad egy helyen hatnál többen öszszegyülekezni. — 3) Minden ember, ki a' strázsa által megszollittatik, hogy lóduljon-el, azt tüstént megtenni köteleztetik, különben elfogattatik, 's a' fellegvárba vitettetik — 4) A' város' kapuji az éjjelnek bekövetkezésekor bezárattatván, a' napnak felviradásakor nyittatnak-ki — 5) A' Grenoblébe érkező idegen utasok, passusaikat a' Prefekturánál tüstént vizáltatni, 's a' szállásokot bemondani köteleztetnek — 6) A' Policziai Igazgatás megparancsolja, hogy a' téli világosítások folytattassanak mind addig, míg ellenkező rendelések nem tétetnek. A' familiás gazdáknak megparancsoltatik, hogy vigyázzanak, hogy a' felvigyázások alá tartozó legénység többé azon sczénákat meg ne újítsa, mellyeknek különben becsülletes célzású intézeteknek eltörlése által kellene határt tenni. Ezen Proklamáció mindenütt olvastassék-fel, a' hol

szükségesnek lenni tartatik, 's függesztessék-ki. Költ a' fő szálláson Grenoblében Márcz. 20-dikán 1820-ban. — „Aláirta: Báro Pamphile-Lacroix.“

A' Prefektus Báro Hausse következő szavakkal inti egy hasonló Proklamációban a' népet: — „Iserei Departament' lakosai! Ezek azok az emberek, a' kik azt hitték, hogy öök a' ti jelenlévő systemátoknak megváltoztatására hivattatva volnának. Az öö célzásokkal rendetlenség, erőszak, lázzadás, és mindenféle inségek szorosán öszszecsatoltatva vagnak; ezek az öö eszközeik. Ti most öökot megesmertétek; ti az öö sugallásaikat magatoktól eltaszitjátok. Ti a' Király mellé fogtok öszsze gyülekezni, a' ki néktek a' maga számkivettetéséből, békességet, józan okossággal megegygyező szabadságot, és olly Constitúciós Chartát hozott vissza, a' melynek felfordittatását a' lázzasztók a' magok' dühösségek' első Aktájának lenni kihirdették. Minket a' becsület a' trónus' grádicsai' elejébe szollit! Ott bennünket dicsösség és boldogság vár.“

Egy magános tudósító nagy dicsérettel emlékezik a' Grenoblei Prefektusról, azt erőssítvén felölle, hogy midön a' piaczon a' legnagyobb tolongások között lett volna, kardot rántott, 's ezen jelenlévésége egészen meghökkentette a' lármázókat (imponált nékiek). Hasonlóképpen dicsértetik az Oszályos Katona Kormányozó Báro Pamphile-Lacroix is. Az elfogattattak a' fellegvárban szoros örizet alatt tartatnak.

Az Augsburgi Allgemeine Ujságnak azon Párisi levelezője, ki a' maga tudósításait egy, két, vagy három keresztel szokta ahoz képpest megjelelni, a' milyen fontosnak, fontosabbnak, vagy legfontosabbnak gondolja lenni öökot, most illy tudósítást közöl a' Franczia zengésekről a' két keresztel jegy alatt: —“

„Az Újságfabrikák Párisban nyolcz napoktól fogva nagyon szorgalmatos munkában valának; ezen árúportékát mindenféle izlés szerént boséggal készítették, a leggorombább matériától fogva egész azon legfinomabb szövésig, a melly, tünet szerént, legközelebb járul az igassághoz. A két fobb fábrikák különösen két Udvarokban állittattak-fel; egyik azon Bardaxi Úrnak udvarában, a ki Turinban léte alatt a Piemonti Revolúciót megkészítette, 's a ki ott Herczeg Cisternát arra reá vette, hogy Párisba a Lafayette' fábrikájába jöj-jön; a másik fő fabrika a Herczeg Cariati udvarába fészkelte-be magát; az ehhez tartozó succursalis fabrika a Lafitte' házában van. Herczeg Cariati azt erőssíté a mult szombaton, hogy ő az Austriaiaknak az Abruzzókban történt teliyes semmivétetődésekről tudósítást vett volna, 's ő ezen hírt a Pairek' és Követek' kamarájával is azonnal közölte; hasonló értelmű levelet küldött Lafitte a Börsébe, melyről azt erőssítette, hogy ő azt Romából vette. Végezetre Herczeg Richelieu által lelkesmeretesen szorongattatván, megvallotta Cariati, hogy nem tud semmit a Nápolyi történeteknek valóságos kimeneteléről; úgy Lafitte se', vagy legalább nem akart tudni! — „Egyébiránt most már legkissebb titkolódás nélkül viselik magokat az Ellenkező-rész Organumai: Lafayette a 6-dik Juniusi (Párisi) zenebonáskodókat, jó polgároknak nevezi; a Chárta, ő általok, tudniillik Lafayette, Tarayre, Demarcay 's t. által, nem csak hogy gyaláztatik, hanem az 1791-beli Constitúció ezereként nyomtattatik 's osztatik ki a falusi lakosok között. Couchois Lamair, ki a 100 napi országglás alatt a Napoleoni Sárga Pulyát (Naine jaune) Párisban, 's az után ugyan a maga Jakobinusi Sárga Pulyáját

számkivettetésben egy darabig Brüsszelben írta, most egymásra küldözi széllyel a köz nép közzé a Broschurokat, 's még a kaszárnyákba is bejáczodja láthatatlan kezek' segedelmével. Tissót (egy nem rég' letétetett Professor) a Nemzeti Conventet magasztalja, Constant Beniamin pedig a gyilkos nevezetet igen keménynek találja azokra nézve, a kik XVI-dik Lajost a vesztőhelyre hurczolták. Azonban se' parasztjaink se' katonáink nem mozdúlnak semmit, 's ezért az Ellenkező-rész nagyon mérgeledik. Nem régen azt jelenté Bardaxi Úr, hogy Mailandban és Toskanában e' hónap (Márcz.) 15-dikén kiütött volna a revolúció; most azt 25-dikre profétálja 's akkorra adja a jeleket barátjainak. A mi Márcz. 20-dikán, így szólnak ezen emberek, Grenoble és Lyon városaikban történt, csak tréfa volt, a valódi dolog tizennégy napok mulva következik. Azonban úgy látszik, hogy ezen emberek a Grenoblei történetekre nézve Pamphile-Lacroix Generálishoz tartottak számot, de a ki jó gondolkozású embernek bizonyította lenni magát, a midőn sergei előtt, mint vezér, maga személyesen menvén előre, mint mondják, maga tulajdon kezével döfte halálra azt az embert, ki a három színű zászlót vitte.“

Több utasok, kik mostanság érkeztek Párisba, beszélnek, 's külömbkülömb helyekről jött levelek is bizonyítják, hogy az országúton minden felé olly Emissariusokkal találkozik az ember, kikre a van bizva, hogy a fő városról legkülönbösebb híreket terjeszsenek-el, 's mindeneknek felette, hogy az országglás' systemájában vagy már változás történt volna vagy minden órán történni fogna. De már több városokban felfedeztettek 's elfogattattak az efféle nyughatatlanúság' ger-

jesztöji, 's a' lakosok, mihellyest a' dolog' valósága felől tudósítottak, azonnal ismét felszúrták a' fejér pántlika csukrokat. Căen városában Rouland nevű asztalosmestert, ki egy kávéházban három színű csukrot szurt vala fel, azonnal fogósra vittek. Nem kevesebb mesterkedéssel iparkodnak a' fegyveres sergeknek elcsábíttatásán is. Több városokban lázzasztó Proklamációk osztattak széllyel az örző sergek között.

Az ólta, hogy a' Grenoblei lármázókat össze kezdték fogdosni, valami önonen elébb állottak onnét. Mint a' Journal-de-Paris jelenti, a' Király Marmont Marschalt a' 3. 6. 7. és 19-dik katonai Osztályoknak (hova tartoznak Metz, Besanzon, Grenoble, és Lyon) fő vezérjékké tette.

Victor Emanuel, ki a' Sardiniai Koronáról a' mostani zürzavaros állapotra nézve lemondott, Nizzából Párisba vartattatik, hol az Elyse-Bourbon palotát készítették-el számára lakhellyül. — Ugyancsak a' most nevezett Journal' erőssítése szerént az Antibesi tengeröbölbe, nem meszsze Nizzától, egy hadi hajókból álló Anglus csapat érkezett vala meg.

Valami Neveu nevű emberről irtuk vala a' Párisi sok lobbanások' alkalmatosságával, hogy gyanura megfogattatván, midőn a' Policziai karhoz vitték volna, magát meggyilkolta, úgy hogy azonnal meghalt. Azólta meg nem szünetparkodni a' Policzia, hogy ezen embernek lakhelyét kitanulhassa, de minden iparkodása hiába való volt. Csak most talált reá, hol a' Kir. Prokurátor azonnal megjelenvén 's lakását megvizsgálván, 12 puska poros hordócskát, 's azokban valami 150 font puska port talált, egyéb tárgyakon kívül, mellyek, mint remenleni lehet, a' Biráknak, a' dolog' kinyomozására való

eszközül szolgálhatnak. Egy kised vendégfogadóban lakott az ember.

P i e m o n t.

A' Bécsi Német Újságlevelekben illy tudósítások közöltetnek a' Piemonti dolgokról: — A' Piemontból érkezett tudósítások arra mutatnak, hogy az ott kiütött revolúció hátra felé való mozdulást akar inkább tenni, mint előrevalót. Savayába nem kaphatott-be az a' rosz lélek, a' melly Piemontot meglepte, mint ezt valamint a' Kormányozónak úgy a' Chamberry városabéli Magistratusnak az alattok lévő néphez intézett Proklamációjik nyilván mutatják. Piemontról is azt lehet reménleni, hogy itt is vissza fog valamint a' törvényes Uralkodónak parancsolatai eránt való engedelmesség úgy azzal együtt a' csendesség is térni. A' mi azonbanközben a' Turini lakosokat illeti, ezeket még most is szünetlenül fenyegetik 's kényszergetik azok a' rebellisek, kiknek sergenagyobbadon az ott lévő felegvárban fészkelte-meg magát. Ezen lázzasztók a' Turintól két Olasz mértföldnyire lévő Generala nevű fogházat megnyitván, abból a' foglyokat kibocsátották.

A' volt Régens Princz Carignan, Novarából, a' hova magát a' Régenségről való lemondás 's a' revolúziós emberektől való elválás után vette vala, Modenába ment, hol a' thrónusra következő örökös Herceg Genovois tartózkodik, 's oda Márcz. 31-dikén megérkezett. — Ezen Piemonti revolúziós emberek is, mint nem régen az ő Nápolyi példaadójik cselekedtek, azzal a' gyáva erőssítéssel boldonjitják a' Piemonti lakosokat, hogy az ő Koronaörökösök Genovois Herceg a' maga' ellenségeink kezekben mint fogoly úgy van és csak kéntelenségből adják

azon nyilatkoztatásokat, mellyektől az ő szíve idegen. — A' Studensek, kik ezen revolúciós munkában nagyon részeseek, gyakorta megrészegetik a' Conscriptus katonaságot hogy részegen így kiabáljanak: Éljen a' Constitúció! De e' csak addig szokott tartani, míg a' bor' ereje az ifjú katonák' fejében van, 's e' kigözőlőgvén, azzal vége van az Éljen a' Constitúció kiáltásnak, 's a' Conscriptusok széllyel szaladnak. — Márcz. 25-dikén egy Kurir érkezett vala Princz Carignantól Alessandriába az ott lévő Kormányozóhoz Ansal-dihoz, a' ki ezen Kurirt fogságra tétette, olly nyilatkoztatással, hogy ha a' Princz váloszt kíván, mennyen maga Alessandriába utánna.

Génua nagy veszedelemtől fenyegettetett Márcz. 24-dikén a' miatt, hogy a' Bagno nevű fogházban lévő sok gályarabok azan iparkodtak, hogy a' rajtok lévő lánczokat össze törvén strázsáikat meggyilkolják 's a' városba prédálni beüssenek: de gonosz czéljok felfedeztetvén megelőztetett. A' bűnösök közül valami húszan keményebb fogházba vitettek 's a' többek kettős lánczokra tétettek. A' strázsák is megeressittettek, 's a' Bagnóval szembe kártácsokkal töltött ágyuk állítottak.

N á p o l y.

Nápoly városában a' Császári seregnek Márcz. 24-dikén oda lett beszállásuktól fogva tellyes csendesség uralkodott. A' következő napon, 25-dikben, vasárnap lévén ismét minden sétáló és időtöltő helyeken nagy számmal megjelent a' nép, 's minden felé ismét tellyes vigadozásnak adta magát a' sokaság. — Leopold Princz a' Salernói Herczeg, útját Florencziába az attyához vévén, oda megérkezett. A'

Király készen volt, hogy Nápoly felé útnak induljon.

S p a n y o l O r s z á g.

A' Corteseknek Márczius' 15-dikén tartatott ülésében a' Tarragonai Érsek' ügye volt a' tanácskozás' fő tárgya, melly felett hosszas vetekedések fordultak elé. Azzal vádolják ezen fő Papot, hogy magát az 1820-dik esztendőben Oktober' 26-dikán, azon 69 Deputatusok (az úgynevezett Persák) ellen hozatott törvénynek ellene szegezte volna, kik a' Királynak 1814-ben a' Constitúció ellen beadatott Előadást, vagy Kérelmet, Protestálást, aláírták volt. Úgy nyilatkoztatta ki magát a' nevezett Érsek, hogy ő azon bűnökre nézve, mellyeket ő elkövethet, csak az Egyház' Fejét esmeri a' maga Birájának. — Sok tagok tartottak beszédeket ezen tárgyra nézve. Némeltyek azt vitatták, hogy az Érsek, mint a' Cortesek' gyűlésének volt tagja, csak a' Cortesek' által íteltethetik meg. Mások azt kívánták, hogy útasítsák a' dolgot az Országlószék' elejébe, 's engedjenek a' törvényeknek ezen engedetlen fő Papra nézve is tellyesen szabad folyamatot. Végre a' Martinez-de-la-Rosa jóvallása állapittatott meg, melly következő szavakban fejeztetett ki: „Mint hogy a' Tarragonai Érsek nem akarja a' Világi Hatalmat megesmerni, erre nézve az ő ügye az Országlószék' elejébe adattatik, hogy ez, ő eránta olly esz-„közökhöz nyuljon, mellyek a' törvények „és a' nemzet' bevett rendszabásai által „az illy esetekre nézve meghatározatva „vagnak.“

A' 14-diki ülésben Don Solano a' Tizedre nézve a' maga tavaly tett jóval-lásait, mellyek akkor megvizsgáltatás vé-„g tBiztosság' elébe adattatván azolta anny-:

an maradtak vala, most ismét megújítván azt kívánta, hogy a' Biztosságnak erről kidolgozott munkáját vegyék elé. Don Moreno - Guerra, ki ezen Biztosságnak maga is tagja, azt mondotta, hogy a' Biztosság ugyan, a' mi magát a' Tized' eltörlését illető principiumot illeti, annak eltörlését helybe hagyja, csak annak nem tudja módját találni, hogy azon 350 millió Reálorkból (30—35 millió; más felvetés szerint 15—17 $\frac{1}{2}$ millió C. forintokból) álló jövedelmet, melyre a' Tizedek telnek, a' Tizedek eltöröltetvén, honnét lehessen kipotolni? A' Biztosság' elejébe ugyan már ezer féle projektumok is érkeztek, mellyek közzül néki a' látszik legjobbnak lenni, hogy, mint az Északi Amériikai Státusokban van a' dolog, Spanyol Országban is minden Egyház maga gondoskodjék a' Cultusra kívántató költségről. Hanem az ő itélete szerint, még ezen projektumnak is további megfontoltatásra van szüksége. Gróf Toréno azt mondotta, hogy a' Financziái Biztosság úgy ítél ezen tárgyról, hogy a' Tizednek nem kell 's nem is lehet egész eltöröltődését, hanem csak mérsékeltetését vagy módosittatását jóvallani.

A' 13. diki ülésben a' pénz-verés 's a' pénzekre tétetendő irás volt a' veteke-dés' tárgya. A' Szép Mesterségekre ügyelő Biztosság azt jóvallotta, hogy a' pénzeken VII-dik Ferdinándusnak illy Titulust kell adni: H a z a A t t y a — hanem Don Moreno - Guerra azt jegyezvén - meg, hogy ezen Titulus, hízeltetéséből, egy Nerónak, egy Calligulának, 's egy Bonaparténak is megadatott, erre nézve meghatározottatott, hogy a' Spanyol pénzekre csak a' következő egyszerű irás tétetődjék fel Spanyol és nem Deák nyelven: „Don „Fernando VII. por la gracia de Dios y „la Constitution, Rey de las Españas;

(VII-dik Ferdinándus, Isten' kegyelméből és a' Constitúció által, Spanyol Országok' Királya)

A' Madridi Ujságok mind tele vannak hosszú eladó jószágok' laistromával, mellyek a' Klastromtól vétettek - el, és a' revolúciós principiumok szerint nagyon apró darabokra szaggattatva tétettek - ki az eladásra. Azok között p. o., mellyeknek Márcz. 17-dikén kellett eladattatni, egy olyan találatott, a' melynek becsü szerint való árta 200 Realra (Conventziós pénzben 20 forintra volt tétetve). Még is alig találkozik vevő. A' mi eladódik is felettébb keveset adnak érte. Kataloniában 's Kadiksnak szomszédságaiban, mondják, hogy vaianivel jobbacskán kapnak ezen jószágok' vásárlásán.

Alcoy nevű mező városban, a' hol sok fábrikák voltak, a' parasztság nagy gonoszságot követett - el; ezen fábrikákat össze rontotta: a' melly cselekedetrel eleintén azt gondolták, 's a' Cortesek' gyűlése' elejébe is úgy terjesztetett, mint ha ez is a' Constitúció' ellenségeinek ingerléséből történt volna, hanem Biztosság küldettetvén - ki 's ez a' dolgot megvizsgálván, úgy találta, hogy a' kéz-mives nép azt tartván, hogy a' fábrikák' virágzása által a' kézi munkások a' magok kényerektől megfosztatnak, azért fordította mérget a' fábrikák ellen. Tizennyolcz fábrikát tétettek semmivé; a' kár 2 millió Reálorkra becsültetik. A' Cortesek' Biztossága a' dolgot megvizsgálván, azt jóvallja, hogy meg kell a' kárt fordítani a' kárvallottaknak, és ha a' kártévéknek elegendő vágyona nem lenne visszafizetésére, a' nemzet fizesse vissza.

P o r t u g a l l i a.

A' Cortesek által Márcz. 1-ső napján

tartott ülésben azt jóvalta Bacta nevű tag, hogy Biztosságot kell kinevezni, melly azon személyeknek érdemeiket, kik az Aug. 24-dikén és Sept. 15-dikén, Oportóban és Lisbonában történt revolúziós változásokban több vagy kevesebb részt vettek, vizsgálja-meg, 's adja-fel, hogy kinek mi némű jutalmat kellessék rendelni. Jóvállása helybehagyatott.

Ugyan ezen ülésében ismét a' Constitúciónak 12-dik cikkelye, a' melly meghatározatás nélkül tétetett vala fére, vétetett elé. Ez a' Privilegiumokról beszéll. Némelly tagok a' Papi privilegiumoknak fenntartatását sürgették, azért, hogy ezek megérdemlett 's régi rendtartásokon fundáltatott jusok. Mások ellenkezőt jóvállottak. Don Carneiro bámult, hogy a' 19-ik században még Concordatákról van szó, holott az egész világ tudja, hogy a' Concordaták és Jesuiták voltak a' két emelőrudak, arra, hogy a' Theokratia leg-erőssebben megfundálja magát. A' Jesuiták unszolására Sebestény Király által köttetett Concordata, csak nem egészen elrontotta vala a' Királyi jusokat. — Voksolásra bocsáttatván a' kérdés, a' Papi Privilegiumoknak eltöröltetése 17 ellen 69 votumokkal, a' Katonai Privilegiumoknak eltöröltetése pedig, egész megegyezés-sel, meghatározatott.

A' Márcz. 2-dikán tartatott ülésben egyedül csak a' Király' Státustanácsának neveztetése volt a' vetekedések' tárgya. Többek úgy itéltek, hogy a' Király' természeti Tanácsosai a' Cortesek 's a' Permanens Deputáció' legyenek. Végezetre csakugyan meghatározatott 42 voksokkal 41 ellen, hogy, kell a' Király mellé Státustanácsot felállítani, és azt ő Felsőge, a'

Cortesek által jóválltatandó Candidatusok közzül, maga váloszsza - ki.

Török Birodalom.

A' Török Ministerek között nem régen nevezetes és nem vélt változások történtek, mellyeknek oka felől sok félék a' vélekedések: de bizonyost semmit se' irnak, 's kétség kívül keveset is tudnak felölle.

Még ezen változásoknál is sokkalta inkább magára vonta pedig a' közönséges figyelmet, hogy a' Porta' eddig volt Tolmácsa Callimachi Jankó ezen hivatalából hirtelenséggel elmozdittatott. Márcz. 8-dikán estve későn adatott tudtára, hogy az ő szolgálatját a' Porta többé nem kívánja, melyre nézve parancsoltatik, hogy, mint Számkivettetett, vegye útját Kaisarijébe. Ugyan azon órában Moruzi Beisade Constantin, Jankó helyébe Porta Tolmácsává neveztetvén, 9-dikben reggel már a' maga hivatalához hozzá fogott vala. —

Magyar Ország.

A' Pesti közönséges levelekben ezeket írják Apr. 4-dikén: —

Midőn a' halhatatlanságnak készülő Esztergomi épületek a' Primás Herczegnek egész gondját elfoglalni látszhatnának, nem kevesebb buzgósággal és serénységgel foglalatoskodni látjuk az Istennek élő templomai, az emberek, eránt, kiknek lelki javokra egész figyelemmel és Fő Pásztori tellyes buzgósággal ügyelvén, a' Lelki Pásztoroknak jó neveltetését kiváltképen való céljává tette. Ennek örvendeztető bizonyosságát adta Márczius' 21-dik és 23-dik napján, midőn a' Pesti nevelő

házban a' Kispapoknak tudománybeli próba tételeikre megjelenni méltóztatott. A' Nevendék Papság olly szép előmenetelt mutatott, hogy ő Herczegségének megelégedését tellyes mértékben megnyerné. De a' nagy reménységű Ifjuság nemcsak tudományos előmenetelének, hanem Fő Pásztorra eránt való szeretetének, és tiszteletének is példáját kívánta adni. Azért, mivel 18-dikán ő Herczegségének neve napja esett, az alább következő Magyar Lantos Versezetet mutatta-be. A' Primás Herczeg ezen Nemzeti Hódulást olly kegyességgel, olly nyájas leereszkedéssel méltóztatott fogadni, mellyből a' Kispapok nyilván tapasztalták, hogy ő Herczegsége örömmel látja az Országos, és Törvényes nyelvnek kedvelését, ő mindenkor kész nem csak maga Gyökeres Nemzetségből való Magyar eredetét megmutatni: hanem a' Magyar Országgi Papságot is a' Magyar Nemzeti Culturának gyarapítására serkenteni.

Hány ezer nyelvek rebegik, 's kiáltják
Tiszta hálával Nevedet ma, Herczeg!
Innepelvén áld, 's örömet lehell a'

Hunnia földje.

Engedd, oh! kérünk kegyesen közöttök
Hogy kitsiny lantunk dalolást emeljen
'S zengje Mellyünknek heviből szivárgó

Áldozatinkat.

Ott! hol a' legfőbb Papi szék üressen
Állt sok évektől, Te igazgatód már
Böls vezérléssel; szeretetre nyújtván

Kristus akolját.

A' közös jót ott neveled, segítvén,

Boldogulását, az egész Hazának
Ott kegyes példát adol életeddel
'S virtusaidal.

Ott tapasztalják betses életednek
Hathatós voltát sok ezer szegények,
Ott emelnek sok kezeket Te érted

Égre buzogva.

Híveid nyelvén Neved áldva leszen
Tisztel a' hív nyáj, szeret, és magasztal
'S végre a' késő maradék porodra

Hinti az áldást.

T u d ó s í t á s.

A' Királyi Magyar Udvari Kamara által az Ó-Aradon lévő Ser- és Pálinkafőző ház, a' gabonából főződő Ser- és Pálinka italoknak az egész Uradalom' kerületében kizorító Jussal való árulása, ezen 1821-dik esztendő Juniusának 9-dik napján, Ó-Aradon, újabban, 6 egymásután következő esztendőkre Licitatio által árendába bocsáttatik, 's a' kikiáltási summa Conv. pénzben 12,000, vagy B. becsű pénzben 30,000 forint leszen, mellyből a' 10 pCent bánat pénzt, Conv. pénzben 1200, vagy B. becsű pénzben 3000 forintokat mind azok előre letenni tartoznak, kik a' licitálásban részesülni kívánnak, melly summa azonközben a' többetígérőknek, fizetésbe számláltatik, más licitálóknak pedig, a' Licitatziónak végződése után azonnal visszaadatik.

Az árendálni kívánók tehát az említett napra Ó-Aradon jelennyenek-meg; a' Licitatziónak feltételeit pedig akár a' Budai Camerális Számtartói Cancellariánál, akár pedig Ó-Aradon a' Camerális Praefektúránál megnézhetik.